

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa Zakładu [...] „N.” R.J.K. Spółki jawnej

w B.

przeciwko T.P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 lutego 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].

z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. przyznaje radcy prawnemu G.R. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych powiększoną o 23 % podatku VAT tytułem wynagrodzenia za udzielenie pozwanej z urzędu nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W dobrze napisanej skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazała tylko jedną okoliczność - potrzebę wykładni art. 299 § 1 k.s.h. co do przesłanki bezskuteczności egzekucji, mianowicie, czy można uznać ją za spełnioną, jeśli spółka z o.o. ma jeszcze wierzytelność względem podmiotu trzeciego, której to wierzytelności nie zgłosiła jednak w postępowaniu upadłościowym dotyczącym tego podmiotu, i w konsekwencji nie znalazła się ona na liście wierzytelności. Tak ujęta potrzeba wykładni art. 299 k.s.h. nie występuje. Jest już bowiem utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego, że, rzeczywiście, co do zasady przesłankę bezskuteczności egzekucji można uznać za spełnioną, o ile dotyczy ona całego majątku spółki (np. wyrok z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 134). Dostrzeżono też jednak w orzecznictwie, że od takiej zasady występują wyjątki, gdy spółka z o.o. ma co prawda wierzytelność do podmiotu trzeciego, lecz jej skuteczna egzekucja jest w zasadzie nieprawdopodobna - tak w odniesieniu do dużej wierzytelności spółki z o.o. w odniesieniu do podmiotu zagranicznego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00, OSNC 2004, nr 5, poz. 76). Dopuszczony w orzecznictwie szeroki katalog środków dowodowych co do przesłanki bezskuteczności egzekucji pozwala na stwierdzenie, że to sąd *meriti ad casum* może badać jej wystąpienie. Jeśli spółka z o.o. ma wierzytelność względem podmiotu, co do którego ogłoszono upadłość, sąd *meriti* może ocenić, czy zaspokojenie się z tej wierzytelności w konkretnej sytuacji jest realne, tzn. czy jest realne, że spółka z o.o. uzyska choć część wierzytelności, z której z kolei mógłby zaspokoić się jej wierzyciel. Jeśli dłużnik spółki z o.o. znajduje się w upadłości, to sąd *meriti* dokonując takiej oceny powinien uwzględnić wysokość

tej wierzytelności, stan majątku dłużnika spółki z o.o. oraz, z uwzględnieniem wynikającej z prawa upadłościowego, kolejności zaspokojenia tej konkretnej wierzytelności. Jeśli jest oczywiste, że konkretny dług nie zostanie zaspokojony w żadnym stopniu w toku postępowania upadłościowego, to oznacza skuteczne wykazanie przesłanki bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. Oczywiście taka ocena może być kwestionowana przez członka zarządu w postępowaniu na podstawie art. 299 k.s.h., także jako zarzut kasacyjny, lecz już nie jako przesłanka mająca uzasadnić przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, bo jest to kwestia zastosowania prawa w konkretnym przypadku, a nie wyjaśnienia wątpliwości co do sposobu zastosowania prawa (sposobu udowodnienia przesłanki bezskuteczności egzekucji). Dodać trzeba, że sądowi w postępowaniu z art. 299 k.s.h. łatwiej to ocenić, ponieważ powinien uwzględniać stan faktyczny, a więc i zaawansowanie postępowania upadłościowego dłużnika spółki z o.o., z chwili orzekania przez siebie w myśl art. 316 k.p.c., a nie, jak błędnie wskazuje się w skardze kasacyjnej, z chwili wniesienia wniosku o ogłoszenie upadłości czy wytoczenia roszczenia z art. 299 k.s.h.

W skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.